

## REMEMBERING . . .

DANTE LACSAMANA AMBROSIO  
(IKA-15 NG HULYO 1951 – IKA-4 NG HUNYO 2011)



Si Dante Lacsamana Ambrosio ay propesor ng kasay-sayan sa Unibersidad ng Pilipinas, Diliman, kung saan dalubhasa siya sa prekolonyal na kasaysayan, kontemporaryong kasaysayan (partikular sa panahong *Martial Law*), at etno-astronomiya. Tubong Malabon, natanggap at pumasok siya sa Philippine Science High School ngunit lumipat sa Torres High School kung saan siya nagtapos bilang *valedictorian*. Sa kolehiyo, una siyang kumuha ng BS Physics sa Ateneo de Manila University, subalit kalaunan ay lumipat siya sa UP Diliman kung saan natapos niya ang kanyang Batsilyer, Masterado, at Doktorado sa Kasaysayan. Si Dante ay naging bahagi ng ‘Diliman Commune’ at ng ‘First Quarter Storm’ ng

Dekada ‘70 at nakulong bilang *political prisoner* sa panahon ng Batas Militar. Sa kanyang paglaya, naglingkod siya sa akademiya bilang guro, mananaliksik, taga-rebyu ng mga tekstbuk, konsultant, tagasalin, at tagapatnugot.

*Kabilang sa mga paksa ng kanyang mga pananaliksik ay ang militanteng kilusang manggagawa sa ilalim ng Batas Militar patungo sa EDSA I (1972–1986), ang “Surplus Ships, Surplus Engines, Surplus TV: A Social History of Survival in Malabon, Navotas, and Kalookan”, at ang Balatik: Kalangitan sa kabihasnang Pilipino (2010, UP Press), na itinuturing na ambag na mobon (landmark) sa historiograpiya ng disiplina ng kasaysayan. Ang listahan ng kanyang mga lathala sa ibaba ay inihanda ni Ma. Luisa De Leon-Bolinao, na tagapangulo ng Departamento ng Kasaysayan sa UP Diliman, kasama nina Michael Charleston B. Chua, na isang assistant professor sa De La Salle University, at Gloria Melencio, editor sa PNS Media Consultancy Services.*

### Piling listahan ng mga lathala:

(2010). *Balatik Etnoastronomiya: Kalangitan sa kabihasnang Pilipino*. Quezon City: University of the Philippines Press.

- (2009, February 8). Eclipse and the snake in the sky: Bakunawa and Laho. *Philippine Daily Inquirer*. [Makikita rin sa [http://services.inquirer.net/print/print.php?article\\_id=20090208-188046](http://services.inquirer.net/print/print.php?article_id=20090208-188046)]
- (2008, January 26). Mamahi: Stars of Tawi-tawi. *Philippine Daily Inquirer*. [Makikita rin sa <http://opinion.inquirer.net/inquireropinion/talkofthetown/view/20080126-115010/Mamahi-Stars-of-Tawi-tawi>]
- (2008, February 2). Balátik and Moropóro: Stars of Philippine skies. *Philippine Daily Inquirer*. [Makikita rin sa [http://opinion.inquirer.net/inquireropinion/talkofthetown/view/20080202-116441/Bal%E1tik\\_and\\_Morop%20F3ro\\_Stars\\_of\\_Philippine\\_skies](http://opinion.inquirer.net/inquireropinion/talkofthetown/view/20080202-116441/Bal%E1tik_and_Morop%20F3ro_Stars_of_Philippine_skies)]
- (2008). Pangangapa sa simula ng Martial Law. Sa Lumbera, B., Taguiwalo, J., Tolentino, R., Alamon, A., at Guillermo, R. (mga Patnugot), *Serve the people: Ang Kasaysayan ng radikal na kilusan sa Unibersidad ng Pilipinas* (pp. 114-121). Lungsod Quezon: IBON Foundation, CONTEND at ACT.
- (2006). Kabilugan at katunawan: Buwan sa Kabihasnang Pilipino. *Dahyan (Journal ng Wikang Filipino)* 23(1-2), 87-101. [Nakalathala rin noong December 25, 2009 sa <http://philippinehistory.ph/kabilugan-at-katunawan-buwan-sa-kabihasnang-pilipino/>]
- (2005). Balatik: Katutubong bituin ng mga Pilipino. *Philippine Social Sciences Review* 57(1-4), 1-28.
- (2003) [kasama sina Jose, R. T. Jose, & Miranda, E.A.]. Ang pagbubuklod ng bansa laban sa imperyalismo, 1902-1946. Sa Gripaldo, E.M. (Pasnugot), *Kasaysayan ng Filipinas at mga institusyong Filipino*, (pp. 193-277). Quezon City: Sentro ng Wikang Filipino-Diliman.
- (2003) [kasama si Karganilla, B.L.M.]. Kontemporaryong Filipinas at ang kinabukasan: 1986 hanggang kasalukuyan. Sa Gripaldo, E.M. (Pasnugot), *Kasaysayan ng Filipinas at mga Institusyong Filipino* (pp. 343-359). Quezon City: Sentro ng Wikang Filipino-Diliman.
- (2001) [kasama sina Tantoco, R.P., & Abrera, M.B.G.L.]. Pagbubuo ng kalinangan at kamalayang bayan. Sa Abrera, M.B.L., Ambrosio, D.L., Reyes-Boquiren, R., Llanes, F.C., & Veneracion, J.B. (mga Patnugot), *Kasaysayang bayan: Sampung aralin sa kasaysayang Pilipino* (pp. 69-97). Quezon City: National Historical Institute at ADHIKA ng Pilipinas.
- (2001) [kasama si Abaya-Ulindang, F.C.]. Pagpapatuloy ng diwa ng bayan. Sa Abrera, M.B.L., Ambrosio, D.L., Reyes-Boquiren, R., Llanes, F.C., & Veneracion, J.B. (mga Patnugot), *Kasaysayang bayan: Sampung aralin sa kasaysayang Pilipino* (pp. 167-189). Quezon City: National Historical Institute at ADHIKA ng Pilipinas.

- 
- (1999). Mamahi: Mga bituin ng Tawi-Tawi. *ADHIKA*, 1, 67-110.
- (1998). Ang bayani ay bituin sa langit. Sa Santillan, N.M., & at Conde, M.B.R. (mga Patnugot), *Kasaysayan at kamalayan: Mga piling akda ukol sa diskursong pangkasaysayan* (pp. 165-171). Quezon City: Limbagang Pangkasaysayan.
- (1998). Ang kalayaan at ang tradisyon sa pahayagang radikal sa Pilipinas. Sa Navarro, A.M., & Palad, R.V. (mga Patnugot). *Tayabas: Pagmumulat sa kasaysayan, Himagsikan at sentenaryo* (pp. 179-191). Quezon City: Limbagang Pangkasaysayan.
- (1998, June 15). Limot na bayani: Tunggalian sa alaala ng bayan. *Philippine Collegian Centennial Supplement*.
- (1998). Sentenaryo ng kilusang manggagawa. *Philippine Social Sciences Review, Special Issue*, 113-138.
- (1997). *Digma ng mga anak ng bayan: Himagsikang 1897*. Lungsod Mandaluyong: Palimbagang Kalawakan, Ab6/Ab7.
- (1997). [kasama si De Leon-Bolinao, M.L.]. The red tide menace. Sa *Papers and Proceedings on the International Symposium on Disasters and Health* (pp. 147-158). Manila, Philippines: Information, Publication and Public Affairs Office, UP Manila.
- (1996). Lakbay larawan: Monumento at pananda ng Rebolusyong 1896. *Professorial Chair Paper*, 96-2. Lungsod Quezon: UP CSSP Publications.
- (1996). Wika, astronomiya, kultura: Kulturang Pilipino sa mga katawagang astronomiko. Sa Constantino, P., & Atienza, M. (mga Patnugot), *Mga piling diskurso sa wika at lipunan* (pp. 279-290). Lungsod Quezon: University of the Philippines Press.
- (1996). Tatlong tapat sa adhika. Sa Salazar, Z., Yulo, E., & Navarro, A. (mga Patnugot), *Talaarawan handog sa sentenaryo himagsikang Pilipino: Digma ng mga anak ng bayan, 1897*. Lungsod Mandaluyong, Metro Manila: Palimbagang Kalawakan.
- (1995). [kasama sina Salazar, Z., Azicate, E., & Atienza, M.]. *Agosto 29-30, 1896: Ang pagsalakay ni Bonifacio sa Maynila (Binagong edisyon)*. Lungsod Quezon: Miranda Bookstore.
- (1994). Astronomiya sa Pilipinas: Mga bituwin, mga alamat. *Diliman Review*, 42(2), 44-49.
- (1994). Paglalagom: Isang pambansang kilusan. Sa Llanes, F. [Patnugot], *Katipunan: Isang pambansang kilusan* (pp. 333-344). Quezon City: Trinitas Publishing.
- (1994). Militanteng kilusang manggagawa sa Kamaynilaan, 1972-1982: Paghupa, pag-ahon, pag-agos. *Philippine Social Sciences Review* 51, 147-190.

(1990). Mga awit sa likod ng rehas na bakal. *Ang SAYSAY*, 2(6), 20, 18.

(1989). Himagsikang Pranses: Ilang interpretasyon. *Ang SAYSAY*, 2 (4), 12-13.

### **Mga Pagsasalin**

(1993). Asuncion, D. Mga liham tungo at mula sa 'Big A'. (Salin sa Filipino mula sa Ingles ni Dante Ambrosio). Sa Llanes, F. (Patnugot), *Pagbabalik sa bayan: Mga lektura sa kasaysayan ng historiograpiya at pagkabansang Pilipino, inilathala bilang panayam sa Kasaysayan I* (pp. 11-12). Maynila: Rex Book Store.

(1993) Llanes, F. Nagsasanib na mga agos: Mga tunguhin sa historiograpiyang Pilipino, 1987-1992. (Salin sa Filipino mula sa Ingles ni Dante Ambrosio). Sa Llanes, F., (Patnugot), *Pagbabalik sa bayan: Mga lektura sa kasaysayan ng historiograpiya at pagkabansang Pilipino, panayam sa kasaysayan I* (pp. 71-92). Maynila: Rex Book Store.

(1993). Tan, S. Ang Punong Agoncillo. (Salin sa Filipino mula sa Ingles ni Dante Ambrosio). Sa Llanes, F. (Patnugot), *Pagbabalik sa bayan: Mga lektura sa kasaysayan ng historiograpiya at pagkabansang Pilipino, panayam sa Kasaysayan I* (pp. 7-8). Maynila: Rex Book Store.

### **Mga artikulo sa Internet**

**(Mula sa Web site na Philippine History: <http://philippinehistory.ph>)**

(2011, April 26). Pananaw ng mga Pilipino sa sandaigdigan. <http://philippinehistory.ph/pananaw-ng-mga-pilipino-sa-sandaigdigan/>

(2011, January 22). Pag-aalsang EDSA, Ikatlong bahagi. <http://philippinehistory.ph/pag-aalsang-edsa/>

(2010, March 9). Batas-Militar (1972-1986), Unang Bahagi. <http://philippinehistory.ph/batas-militar-1972-1986-dante-l-ambrosio/>

(2010, March 9). Batas-Militar (1972-1986), Pangalawang Bahagi. <http://philippinehistory.ph/batas-militar-1972-1986-dante-l-ambrosio-2/>

(2010, March 9). Batas-Militar (1972-1986) Pangatlong Bahagi. <http://philippinehistory.ph/batas-militar-1972-1986-dante-l-ambrosio-3/>

(2010, March 9). Mga landas tungo sa kalayaan (1): Pananakop ng US at pagtatanggol ng bayan. <http://philippinehistory.ph/mga-landas-tungo-sa-kalayaan-dante-l-ambrosio/>

(2010, March 9). Mga landas tungo sa kalayaan (2): Pakikipagtulungan at pakikipag negosasyon ng mga elite. <http://philippinehistory.ph/mga-landas-tungo-sa-kalayaan-2-dante-l-ambrosio/>

---

(2010, March 9). Mga landas tungo sa kalayaan (3): Paglakas ng mga kilusang panlipunan. <http://philippinehistory.ph/mga-landas-tungo-sa-kalayaan-3-dante-l-ambrosio/>

(2010, February 23). Pahayagang UG. <http://philippinehistory.ph/pahayagang-u-g/>

(2009, October 22). Bituin sa langit ang mga bayani. <http://philippinehistory.ph/bituin-sa-langit-ang-bayani/>

(2009, October 16). Welga ng La Tondeña at Kilusang Anti-PD 823. <http://philippinehistory.ph/tag/la-tondena/>

(2009, September 25). September 21, 1972. <http://philippinehistory.ph/sample-post/>